ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

площадь Советская, д.12, г.Арск, 422000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Совет мәйданы, 12 нче йорт, Арча шәһәре, 422000

Тел. (84366)3-00-44, факс (84366)3-11-44. E-mail: archa@tatar.ru. www.arsk.tatarstan.ru

КАРАР

« 30 » декабрь 2020 ел **№ 1078**

«2021-2023 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Арча муниципаль районы башкарма комитеты карар бирә:

1."2021-2023 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Арча муниципаль районы башкарма комитетының 2017 елның 06 апрелендәге 360 номерлы «2017-2021 елларга Арча муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында (28.12.2017 № 1498; 18.10.2019 № 806 үзгәрешләр белән) карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының ФБП» МКУнә тәкъдим итәргә (С.П. Галимова):

3.1. Программаны финанслауны бу максатларга җирле бюджетта каралган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырырга.

3.2. Арча муниципаль районы бюджетын формалаштырганда чираттагы финанс елына муниципаль программа чараларын финанслау күләмнәрен җыелма бюджет бүленешенә кертергә.

4. Арча муниципаль районы башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУ (Р.Д.Мөхәммәдияров) муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруны координацияләүне тәэмин итәргә.

5. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (http://pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы рәсми сайтында (http://pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны башкарма комитет җитәкчесе урынбасары А.Т.Мөхәммәтшинага йөкләргә.

Җитәкче Р.Р.Мөхәрәмов

«2021-2023 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү» муниципаль программасы

«2021-2023 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү» муниципаль программасы ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2021-2023 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның заказчысы	Арча муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты	Арча муниципаль районы халкының үзгәрүчән ихтыяҗына һәм Арча муниципаль районы икътисады һәм җәмгыять үсеше перспективларына яраклаштырып, югары сыйфатлы белем белән тәэмин итү. Арча муниципаль районы кешеләренең конкурентлыкка сәләтлелеген һәм яшәеш сыйфатын күтәрү өчен кирәкле шартлар буларак, муниципаль берәмлек үсешенең заманча механизмнарының тотрыклы системасын төзү. «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү» дәүләт программасын, «Мәгариф» өстенлекле илкүләм проектын нәтиҗәле гамәлгә ашыру .
Программаның төп бурычлары	Халыкның һәкем тигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү челтәре һәм финанс-икътисадый механизмнар булдыру; белем бирүнең сыйфатын күтәрү; мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив рәвешләрен үстерү; белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессында һәр баланың оптималь үсеш дәрәҗәсенә ирешү өчен мәгарифкә инновацион технологияләр кертү; мәктәп укучылары өчен социаль адаптациянең бертигез башлангыч мөмкинлекләрен булдыру, актив һәм сәламәт яшәү рәвешенә ихтыяҗ тәрбияләү; федераль дәүләт белем бирү стандартларын гомуми белем бирүнең 2 нче дәрәҗәсенә кертү; гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуларына һәм югары технологияле икътисадта эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен белем бирү һәм белем бирү мохите эчтәлеген модернизацияләү; Арча районы өстәмә белем бирү системасының мөмкинлекләрен киңәйтү, укуга югары мотивацияле яшь талантларны һәм балаларны үстерү өчен шартлар тудыру; балалар өчен өстәмә белем бирүнең шәхси, психик һәм рухи тәрбияви системасын тотрыклы үстерү шартлары булдыру; педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру; милли мәгарифне үстерү;

<table>
<tr><td></td><td>сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтиҗәлелеген арттыру;
Арча муниципаль районының милли һәм территориаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, туган телдәге гомуми белем бирү оешмаларының оптималь челтәрен саклап калу;
хәзерге заман укытучысын педагогның һөнәри стандартын гамәлгә кертүгә әзерләү;
2017-2021 елларга Арча муниципаль районының социаль сәясәтендә инклюзия Концепциясен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;
мәгариф оешмаларында белем алу өчен махсус шартларны ФГОС һәм ФГОС ОВЗ таләпләренә туры китерү;
укучыларның һөнәри юнәлешенең бердәм системасын булдыру, алдан әзерлекне һәм профильле укытуны үстерү;
Россия укучылар хәрәкәтенең Татарстан төбәге бүлеген үстерү.</td></tr>
<tr><td>Программаны гамәлгә сроклары</td><td>2021 - 2023 еллар</td></tr>
<tr><td>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары</td><td>2021-2023 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 2 468 566,0 мең сум тәшкил итә. Фараз характерында һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәртелергә тиеш.
мең сум
<table>
<tr><td>Финанслау чыганагы</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>Республика</td><td>714 960,6</td><td>739 730,7</td><td>722 777,9</td></tr>
<tr><td>Җирле бюджет</td><td>124 406,9</td><td>81 758,1</td><td>84 931,8</td></tr>
<tr><td>Бюджеттан тыш чыганаклар</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Барлыгы</td><td>839 367,5</td><td>821 488,8</td><td>807 709,7</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре һәм программаның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре (елларга бүленгән нәтиҗәләрне</td><td>Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирә: өч яшьтән алып җиде яшькә кадәрге балаларга мәктәпкәчә белем бирүне 100 процент күләмендә тәэмин итү; мәктәпкәчә белем бирү оешмалары тәрбияләнүчеләренең гомуми саныннан мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартына яраклаштырылган программалар буенча белем алучы тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгын 100 процентка җиткерү;
яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларның чагыштырма авырлыгын 80 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми саныннан 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 30 процентка кадәр җиткерү;</td></tr>
</table>

бәяләү индикаторлары)	инвалид балаларның гомуми саннынан белем алуга каршылык булмаган, ерактан торып белем алу технологияләре буенча өйдә гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балаларның чагыштырма авырлыгын 100 процент дәрәҗәсендә саклау; гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санынннан гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның төрле дәрәҗәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучыларның чагыштырма авырлыгын 50 процентка кадәр арттыру; БДИны 80 баллга һәм аннан да югарыракка тапшырган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар өлешен арттыру; укучыларның профиль алды һәм профиль белеме белән колачлануын 100 процентка җиткерү; хәзерге заман укытучысын педагогның һөнәри стандартын этаплап кертүгә 100 процентка кадәр әзерләү;

1. “2021-2023 елларга Арча муниципаль районында мәгарифне үстерү” муниципаль программасын (алга таба - Программа) гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, шул исәптән төп проблемаларны тасвирлау

Арча муниципаль районында мәгариф системасының заманча моделен формалаштыру өчен барлык шартлар да тудырыла: федераль, республика һәм район программалары гамәлгә ашырыла, гражданнарның гомуми белем алуга хокуклары дәүләт гарантияләре тәэмин ителә, инфраструктураны модернизацияләүгә, сәләтле балаларга ярдәм итүгә, укытучы потенциалын үстерүгә, яшь буынның сәламәтлеген саклауга зур игътибар бирелә. Мәгариф учреждениеләренең инновацион эшчәнлеге актив үсә.

Белем бирүнең һәркем файдалана алырлык булуы һәм сыйфаты халыкның тормыш дәрәҗәсен, кеше капиталының сыйфатын, халыкның социаль һәм хезмәт мобильлеген, яшәү урынын сайлаганда территориянең җәлеп итүчәнлеген билгели торган төп факторлар булып тора.

Белем бирүнең миссиясе - һәр гражданның уңай социаль, мәдәни, икътисадый потенциалын гамәлгә ашыру һәм ахыр чиктә - гражданның тулысынча социаль-икътисадый үсүе. Моның өчен белем бирү өлкәсе һәр кешенең һәрвакыт сыйфатлы белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру түбәндәге өстенлекле юнәлешләр буенча башкарылачак: укучыларны социаль практикага җәлеп итү һәм аларга үзүсешнең потенциаль мөмкинлекләре турында мәгълүмат бирү, укучыларның фәнни, иҗади һәм эшкуарлык активлыгына ярдәм итү; лидерлык күнекмәләренә, инициативалы һәм талантлы яшьләргә ярдәмнең бербөтен системасын формалаштыру; укучыларга гражданлык белеме бирү һәм

патриотик тәрбия бирү, балалар һәм яшьләр арасында хокукый, мәдәни кыйммәтләрне формалаштыруга ярдәм итү.

Белем алу һәркем өчен мөмкин булу мәсьәләсе бүген шактый дәрәҗәдә хәл ителгән.

Төрле дәрәҗәдә белем бирүнең сыйфатын күтәрү системалы өстенлекнең икенчесе. Шул ук вакытта сүз белем бирү сыйфатын элек кулланылган критерийлар буенча күтәрү турында гына бармый, белем бирү нәтиҗәләренең халык ихтыяҗларына туры килүен тәэмин итү турында да, шулай ук җәмгыять һәм икътисад үсешенең перспектив бурычлары турында да бара. Сүз хосусый белем бирү нәтиҗәләре турында гына түгел, ә белем бирү системасы формалаштыра торган бөтен буынның сыйфатлы белем алу нәтиҗәсенә ирешү өчен мөмкинлекләр тигезлеге турында бара. Әлеге өстенлек контекстында барлык дәрәҗәләрдә дә "сыйфатлы" белем бирү турындагы күзаллауларны яңадан карау мәсьәләсе көн кадагында, шәхси үзләштерелгән һәм коллектив бүленгән белемнәрнең, компетенцияләрнең районда белем алу, шәхси уңышка ирешү өчен нигез булуын билгеләү. Гадәти белем бирү институтлары - балалар бакчалары, мәктәпләр мәгариф системасының үзәк элементлары булып калып, бүген балаларга өстәмә белем бирүнең даими үсә торган секторлары, үзлегеңнән белем алуның заманча чаралары белән тулыландырыла.

Заманча сыйфатка һәм сыгылмалылыкка бары тик кызыксынучы затларның, укучыларның үзләрен дә кертеп, аларның гаиләләренең актив катнашында гына ирешергә мөмкин. Шуңа күрә мәгариф өлкәсен күбрәк ачык булу юнәлешендә модернизацияләү, инициатива һәм активлык күрсәтү өчен белем алучыларның, аларның гаиләләрен һәм җирле берләшмәләрне дә кертеп, белем бирү процессына, белем бирү эшчәнлегенә турыдан-туры җәлеп итү аша зур мөмкинлекләр тудыру өстенлекле юнәлеш булып тора. Бу өстенлек ачык җәмгыять төзү бурычын гына түгел, хәзергә кадәр нәтиҗәле файдаланылмаган гаиләләр һәм оешмаларның киң белем потенциалын да чагылдыра.

Муниципаль программаның стратегик максаты - укучыларның уңышлы социальләшүе һәм үзләрен нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру, аларның мөмкинлекләрен үстерү һәм, җәмгыятьне инновацион- социаль юнәлештә үстерү мәнфәгатьләрендә, аннан файдалану.

Хәзерге вакытта Арча муниципаль районында мәгариф системасының тотрыклы эшләве тәэмин ителгән һәм аның киләчәк үсеше өчен алшартлар тудырылган.

2020 елның 1 сентябренә район муниципаль белем бирү челтәре 36 гомуми белем бирү оешмасын үз эченә ала: 15 урта мәктәп, 18 төп, 1 башлангыч мәктәп; шулардан 29 мәктәп (82 %) авыл җирлегендә урнашкан. 51 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 2 башлангыч мәктәп-балалар бакчасы, 5 өстәмә белем бирү учреждениесе, шуларның МП -2, ХЭН -1, ДЮСШ -2 бар.

Арча муниципаль районының мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә белем бирү сәясәтенең мөһим өстенлеге булып белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәэмин итү буенча комплекслы чаралар тора.

Арча муниципаль районында 51 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 10сы - Арча шәһәрендә, аларда 2471 бала тәрбияләнә.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары челтәре яңа балалар бакчалары ачу нәтиҗәсендә киңәйде. Соңгы елларда 3 яңа мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе ачылды: 2018 елда -140 урынлы Арча шәһәренең “Сандугач” 6 нчы гомуми үстерү төрендәге балалар бакчасы", 2020 елда - 140 урынлы “Арча шәһәренең “Балачак” 7 нче гомуми үстерү төрендәге балалар бакчасы”, 2020 елда - 40 урынлы “Наласа балалар бакчасы”, капиталь ремонт үткәрү хисабына “Түбән Аты төп гомуми белем бирү мәктәбе” - “Урта Сәрдә башлангыч белем бирү мәктәбе- балалар бакчасы” филиалында мәктәпкәчә белем бирү төркеме ачылды.

Урыннар шактый артуга карамастан, районда вәзгыять кискен булып кала бирә. 2020 елның 1 сентябренә «Электрон балалар бакчасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында 1025 бала теркәлгән, аларның 116 сы-3 яшьтән зуррак, алар, урын булмау сәбәпле, мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләренә урнаштырылмаган.

Мәктәпкәчә белем бирү стандартын уңышлы тормышка ашыру өчен республика база мәйданчыгы булып 2 нче Арча балалар бакчасы билгеләнде. Әлеге учреждение базасында район балалар бакчалары тәрбиячеләре өчен семинарлар, осталык класслары, теоретик укыту семинарлары уздырыла;

-Татарстан Республикасының ике дәүләт теленә өйрәтү буенча заманча инновацион укыту-методик комплектларны сынау буенча республика сынауь мәйданчыгы (Арчаның 8 нче балалар бакчасы, 5нче балалар бакчасы);

-Арчаның 4 нче балалар бакчасы - баланы үстерү үзәге - «Төрле төстәге планета» программасы буенча сынау мәйданчыгы.

Бүгенге көндә Арча муниципаль районы гомуми белем бирү системасы бер яктан ирешелгән уңышлар, икенче яктан кайбер проблемалар булу белән характерлана.

Районда укучыларны профильле уку планнары нигезендә булачак һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерлек алып барыла. Иң ихтыяҗ зур профильләр: социаль - икътисадый, физик-математик, социаль - гуманитар, филологик, мәгълүмати-технологик профильләр.

Сәламәтлек буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү хезмәтләреннән файдалану проблемасын хәл итү өчен (алга таба - ОВЗ) өйдә дистанцион технологияләр кулланып укыту системасын үстерү проекты гамәлгә ашырыла.

«Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты бурычларын хәл итү барышында инновация һәм тәҗрибә-сынау эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге, мәгариф учреждениеләрен җиһазландыру дәрәҗәсе күтәрелде, инновацион программалар һәм проектларны гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә һәм укытучыларга грант ярдәме тәэмин ителде, белем бирү эчтәлеген яңарту процессы тизләтелде, мәгълүмати-коммуникация технологияләрен кертү активлашты, сыйныф җитәкчеләренә ярдәм итү системасы булдырылды. Белем бирү сыйфаты белән нәтиҗәләр буенча идарә итү өчен мониторинг системасы төзелә.

"Мәгариф" илкүләм проекты кысаларында:

- Лесхоз, Иске Чүриле, Яңа Кенәр урта мәктәпләре, Арчаның 7 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе һәм Арчаның 6 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбе "Заманча мәктәп" федераль проекты старт алды. Проект мәгариф оешмаларының матди-техник базасын ныгытуга, гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру шартларын камилләштерүгә юнәлтелгән.

- «Цифрлы белем бирү мохите» федераль проектына аерым фәннәрне тирәнтен өйрәтүче В.Ф.Ежков исемендәге 1 нче Арча урта гомуми белем бирү мәктәбе кертелгән. Проект белем бирү процессларында катнашучыларның барысы да кертелгән яңа типтагы белем бирү мохитен төзүгә, заманча мәгълүмати-коммуникация җиһазлары белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән. Әлеге мәктәпнең педагогик хезмәткәрләренең цифрлы технологияләр буенча квалификациясен күтәрү уздырыла.

- Арчаның 6 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбе Татарстан Республикасында балалар-яшүсмерләр геологик хәрәкәтенең республика база мәйданчыгы булып тора. Укучылар туган якның гидрологиясен, файдалы казылмаларны һәм табигый байлыкларны өйрәнү буенча фәнни-тикшеренү эше белән шөгыльләнә, республика чараларында катнаша. Мәктәп КФУның нефть технологияләре институты белән хезмәттәшлек итә.

- Арчаның В.Ф.Ежков исемендәге аерым предметларны тирәнтен өйрәнү буенча 1 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе сәламәтлек саклау һәм сәламәтлекне яхшырту технологияләре тәҗрибәсен тарату буенча республика сынау- тәҗрибә туплау мәйданчыгы булып тора;

- Арчаның 5 нче гимназиясе, Арчаның 2 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе инклюзив белем бирүне гамәлгә ашыру буенча база мәйданчыклары;

- Арчаның 5нче гимназиясе, Ашытбаш урта гомуми белем бирү мәктәбе - милли мәгарифне гамәлгә ашыру буенча база мәйданчыклары.

Районда милли мәгариф үсешенең мөһим индикаторларының берсе - балаларга туган телдә белем бирүне оештыру һәм мәктәпләрдә туган телне өйрәнү күрсәткече.

Районда милли гомуми белем бирү учреждениеләре челтәре сакланган, ул татар телендә белем бирүче 27 мәктәпне үз эченә ала (2706 укучы). Татар балаларын туган телдә укыту район буенча 52,24% тәшкил итә. Дәүләт телләрен өйрәнү белән беррәттән, этно-мәдәни компонентлы Шурабаш төп гомуми белем бирү мәктәбендә башлангыч сыйныфларда15 мари баласы туган (мари) телендә белем ала, 15 мари (100%) туган телне предмет буларак өйрәнә.

Татар теле һәм әдәбияты укыту районның барлык мәктәпләрендә тормышка ашырыла, 100% укучы татар телен өйрәнә. Г.Тукай иҗатына багышланган "Мөлаем Шүрәле" республика конкурсы, Республика Тукай укулары, "Әдәби җәүһәрләр" Бөтенроссия конкурсы, Г.Тукай иҗаты буенча интеллектуаль конкурслар һәм башкалар үткәрелә. Татар теле укытучылары Мари Иле, Төмән һәм Пермь өлкәсе хезмәттәшләре белән актив хезмәттәшлек итә, үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзелде. Пермь, Төмән өлкәсе делегацияләре районыбыз мәктәпләренә киләләр, шулай ук Пермь өлкәсенә баручы делегация составында безнең район мәктәпләре вәкилләре дә бар иде.

Балаларга өстәмә белем алу мөмкинлеге районның 5 өстәмә белем бирү оешмасында тәэмин ителә. Укучылар сарае базасында фәнни-техник иҗат юнәлешләре буенча республика база мәйданчыгы булдырылды: авиамодельләштерү, суднолар модельләштерү, автомодельләштерү, роботлар төзү, картинг, агач төзелеш сәнгате. Өстәмә белем алу белән колачлау 93% тәшкил итә.

Мәгариф системасының барлык якларын һәм баскычларын үстерү стратегиясе мәгариф өлкәсендә федераль һәм республика программалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәктәпкәчә белем бирүнең, башлангыч гомуми белем бирүнең, төп гомуми белем, урта гомуми белем, өстәмә белем бирүнең сыйфаты.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфаты:

- мәктәпкәчә белем бирү эчтәлеге,

-чыгарылыш сыйныф укучыларын әзерләүгә таләпләр (белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре),

-предмет киңлеге мохите булдыру белән билгеләнә.

Арча муниципаль районында балаларның иҗади сәләтләрен алдан ук күрә белүне тәэмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарлар кабул итү, креативлыкка, уйлап табучанлыкка, командада эшләргә һәм мәктәпкә керүгә әзерләү өчен өстәмә белем бирү челтәре киңәйтелгән.

Соңгы елларда районда гомуми белем бирү оешмалары челтәре модернизацияләнде. Программада азкомплектлы гомуми белем бирү оешмаларын үзгәртеп кору һәм аларны база мәктәпләренә кушу юлы белән гомуми белем бирү оешмаларының оптималь челтәрен төзү буенча чаралар үткәрү каралган.

Арча муниципаль районы шартларында билгеләнгән проблемалар контекстында белем бирү системасын үстерү фаразын гамәлгә ашыру түбәндәге бурычларны үтәүне күздә тота:

-районда гамәлгә ашырыла торган белем бирү сыйфатын бәяләүнең республика бәяләү системасына туры килә торган механизмнарын булдыру;

-районда гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты (алга таба - ФГОС) таләпләре нигезендә төп белем бирү программаларын үзләштерүнең сыйфатын мониторинглау системасын булдыру;

-белем бирүнең сыйфаты һәм мәгариф оешмалары эшенең нәтиҗәләре турында мәгълүматның мөмкин кадәр ачык һәм һәркем файдалана алырлык булуын тәэмин итү;

- белем бирү сыйфатын бәяләүдә тышкы дәүләт- иҗтимагый ролен көчәйтү һәм эчке һәм тышкы бәяләүнең үзара оптимальлегенә ирешү;

-кулланучыларның белем бирү хезмәтләрен сайлый алу, белем бирүнең эчтәлегенә һәм технологияләренә төзәтмәләр кертүне тәэмин итә торган хосусый белем казанышлары турында мәгълүмат җыю һәм анализлау системасын булдыру.

Мәгариф системасы кадрлары

Арча районы мәгариф системасында 1997 кеше эшли, шуларның 1123 е - педагогик хезмәткәрләр. Укытучыларга карата ярдәмче персонал өлеше 43% тәшкил итә. Район мәктәпләрендә 35 яшькә кадәрге 140 педагог эшли.

"Мәгарифтә казанышлары өчен" күкрәк билгеле - 158 педагог; "РФ гомуми белем бирүнең мактаулы хезмәткәре" күкрәк билгеле - 116 педагог; ТРның атказанган укытучысы - 10 педагог; Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы белән бүләкләнгән - 116 педагог; ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы белән бүләкләнгән - 197 педагог бар.

Республика грант хәрәкәтендә катнашу район укытучыларының дәрәҗәсен күтәрүгә, һөнәри-шәхси казанышларга дәүләт-иҗтимагый экспертиза нәтиҗәләре буенча матди кызыксындыру нигезендә аларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген активлаштыруга юнәлтелгән.

01.09.2020 елга Арча муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында "Безнең яңа укытучы" грантын 6 кеше алды.

Каршылыкларны һәм алар белән идарә итү чараларын анализлау

Программаны гамәлгә ашыруның төп каршылыклары:

финанс-икътисадый: Программа чараларын финанслап җиткермәү,

норматив хокукый: Программа чараларына йогынты ясый торган кирәкле норматив актларны кабул итмәү яисә үз вакытында кабул итмәү;

оештыру һәм идарә итү: Программа кысаларында хәл ителә торган мәсьәләләрне җитәрлек дәрәҗәдә эшкәртмәү, идарә потенциалын җитәрлек дәрәҗәдә әзерләмәү, Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау системасының дөрес булмавы, чараларны гамәлгә ашыру срокларыннан артта калу;

Финанс-икътисадый каршылыклар Программа максатларына ирешү эшчәнлеген финанслашу күздә тотылган кайбер чараларны финанслап җиткермәү.

Норматив каршылыклар.

Каршылыкларны бетерү (киметү) Программаны гамәлгә ашыруны планлаштыруның сыйфатына, аны гамәлгә ашыруны мониторинглауны тәэмин итүгә һәм кирәкле үзгәрешләрне тиз арада кертүгә бәйле.

Оештыру һәм идарә итү каршылыклары.

Ялгыш оештыру схемасы һәм начар идарә итү потенциалы (шул исәптән яңа инструментлар белән эшләр өчен квалификациянең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы) Программаны гамәлгә ашыру процессы белән нәтиҗәле идарә итүгә, Программада төп башкаручы һәм катнашучылар гамәлләренең килештерелмәвенә, мәгариф оешмалары дәрәҗәсендә программа чараларын гамәлгә ашыруның түбән сыйфатына китерергә мөмкин. Программаны даими һәм оператив мониторингны (шул исәптән социологик) гамәлгә ашыру нигезендә Программага төзәтмәләр кертү хисабына каршылыкны бетерү мөмкин.

2. Программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтиҗәләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Программаның максаты: Арча муниципаль районы халкының үзгәрүчән таләпләре һәм Арча муниципаль районы икътисады үсешенең перспектив бурычлары нигезендә Арча муниципаль районында белем бирүнең сыйфатын югары дәрәҗәдә тәэмин итү; Арча муниципаль районы халкының конкурентлыкка сәләтлелеген һәм тормыш сыйфатын күтәрүнең кирәкле шартлары буларак, муниципаль берәмлекнең тотрыклы үсешенең заманча механизмнарын төзү; «Мәгариф» өстенлекле илкүләм проектын, «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү» дәүләт программасын уңышлы гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- белем бирү челтәрен булдыру һәм халыкның гомуми белем бирү хезмәтләрен алуга тигез мөмкинлеген тәэмин итә торган икътисадый механизмнар булдыру;
- белем бирүнең сыйфатын күтәрү;
- мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив рәвешләрен үстерү;
- һәр бала үсешенең оптималь дәрәҗәсенә ирешү өчен мәгариф оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләре кертү;
- мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру;
- гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм югары технологияле икътисадта эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен, белем бирү һәм мәгариф мохитенең эчтәлеген модернизацияләү;
- балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеге эчтәлеген яңарту һәм өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын арттыру;
- педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру;
- милли мәгарифне һәм тәрбияне үстерү;
- Арча муниципаль районының милли һәм территориаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, туган телдәге гомуми белем бирү оешмаларының оптималь челтәрен саклап калу;
- сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтиҗәлелеген арттыру;
- хәзерге заман укытучысын педагогның һөнәри стандартын этаплап кертүгә әзерләү;
- 2015-2018 елларга Арча муниципаль районының социаль сәясәтендә инклюзия Концепциясен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;
- мәгариф оешмаларында белем алуның махсус шартларын ФГОС һәм ФГОС ОВЗ таләпләренә туры китерү;
- укучыларның һөнәри юнәлешләренең бердәм системасын булдыру, алдан профильле әзерләүне һәм профильле укытуны үстерү;
- Россия мәктәп укучылары хәрәкәтенең Татарстан төбәк бүлекчәсен үстерү.

Төп чаралар кысаларында традицион чаралар уздыру һәм укучыларның иҗади, фәнни, спорт эшчәнлеген үстерүгә юнәлтелгән яңа муниципаль, төбәк һәм республика чараларын формалаштыру каралган.

Белем бирүнең югары сыйфатын тәэмин итү оештыру, кадрлар, инфраструктура, матди-техник һәм укыту-методик шартлар тудыруга гына бәйле түгел. Белем бирү хезмәтләренең тотрыклы югары сыйфатын тәэмин итүнең һәм аны арттыруның мөһим өлеше булып объектив һәм белем бирүнең барлык дәрәҗәләрен үз эченә алган сыйфатны бәяләү системасы тора.

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2021-2023 еллар.

3.Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

2021-2023 елларга Программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме - 2 468 566,0 мең сум. Фараз характерында һәм билгеләнгән тәртиптә үзгәрергә тиеш.

мең сум

Финанслау чыганагы	2021 ел	2022 ел	2023 ел
Республика бюджеты	714 960,6	739 730,7	722 777,9
Жирле бюджет	124 406,9	81 758,1	84931,8
Бюджеттан тыш			
Барлыгы	839 367,5	821 488,8	807 709,7

Программаны гамәлгә ашыру максатларында төрле дәрәҗәдәге бюджетлар ресурслары файдаланылачак. Программаны финанслау механизмы дәүләт ярдәменең төрле рәвешләрен куллануны күздә тота, шул исәптән:

а) чараларны турыдан-туры республика бюджетларыннан финанслау;

б) субсидияләр һәм субвенцияләр бирү.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык «Арча муниципаль районы Башкарма комитетының "Мәгариф идарәсе» муниципаль учреждениесенә йөкләнә, ул максатчан индикаторларны мониторинглауны гамәлгә ашыра. Әлеге Программаны үзгәртү аны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нәтиҗәләре буенча башкарыла. Үзгәреш турында карарлар Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

«Арча муниципаль районы Башкарма комитетының "Мәгариф идарәсе» МУ программасы буенча еллык отчет Арча муниципаль районы Башкарма комитетына хисап чорыннан соң 01 мартка кадәр җибәрелә.

5.Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

Арча муниципаль районында мәгариф өлкәсе торышын фаразлау мәктәп яшендәге балалар саны турындагы демографик фаразларга, икътисад, хезмәт базары, технологияләр үсеше фаразларына, Программада каралган чараларны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтиҗәләренә нигезләнә.

Балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирүне үстерүгә билгеле бер йогынтыны тышкы тенденцияләр ясый.

Беренчедән, мәктәпкәчә яштәге балалар санының чагыштырмача тотрыклылы булуы нәтиҗәсендә мәктәп яшендәге балалар саны үсәчәк. Икенчедән, күчеп урнашу структурасы үзгәрүен дәвам итәчәк: аз кешеле торак пунктларда яшәүчеләр саны кимиячәк һәм шәһәр халкы арта барачак.

2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районындагы мәгариф үсешенең программасының социаль нәтиҗәсе түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

-һәркем файдалана алырлык сыйфатлы белем бирү, район халкының төрле белем ихтыяҗын гамәлгә ашыру;

- инновацион тәҗрибәне үстерергә, сакларга һәм таратырга мөмкинлек бирә торган төрле мәгариф инновацияләрен аякка бастыру һәм аларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру;

-педагогик кадрларны алдынгы педагогик тәҗрибәләр нигезендә әзерләү һәм яңадан укыту;

-җәмәгатьчелекне мәгарифкә социаль заказ формалаштыруга һәм гамәлгә ашыруга җәлеп итү;

-муниципаль мәгариф системасы учреждениеләренең конкуренциягә сәләтлелеген күтәрү;

-мәгариф системасының ресурслар ягыннан тәэмин ителеше үсеше, аның инвестицияләр җәлеп итүчәнлеге арту.

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№	Программа юнәлешләре буенча максатчан күрсәткечләр	2021	2022	2023
1. Системаны үстерү һәм белем бирүнең нәтиҗәлелеген арттыру				
1.1.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем белән колачланган балалар өлеше, %	70	78	82
1.2.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрмәүче балаларга мәктәп алды әзерлеге белән колачлау, %	100	100	100
1.3.	3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балаларның гомуми саныннан мәктәпкәчә хезмәт күрсәтү һәм (яисә) аларны төрле оештыру-хокукый рәвештәге һәм милек рәвешендәге оешмаларда тәрбияләнүче 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар өлеше, %	100	100	100
1.4.	Мәктәпкәчә яшьтәге татар балаларының гомуми саныннан туган телдә тәрбияләнүче мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрүче балалар өлеше, %	90	90	90
1.5.	Педагогларның гомуми саныннан мәктәпкәчә белем бирүне оештыруга федераль дәүләт таләпләрен кертү проблемасы буенча белем алган педагоглар өлеше, %	100	100	100

1.6.	ДОУ педагогларының гомуми санынннан һөнәри эшчәнлектә заманча белем бирү технологияләрен (шул исәптән мәгълүмати-коммуникация технологияләрен) нәтиҗәле кулланучы педагоглар өлеше, %	80	82	84
1.7.	Беренче һәм югары квалификация категориясе булган педагоглар өлеше, педагогларның гомуми санында, %	80	80	81
1.8.	Бер бала тарафыннан елына авыру сәбәпле калдырылган көннәр саны.	3	3	3
1.9.	ДОУ балаларының гомуми санынннан авырмаган балалар өлеше,%	40	43	45
1.10.	Сораштырылучылар саныннан мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатыннан канәгать булган халык өлеше, %	98	98	98
1.11.	1-6 яшьлек балаларның гомуми саныннан муниципаль мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләренә билгеләү өчен исәптә торучы 1-6 яшьлек балалар өлеше, %	30	27	26
2. Икътисадны инновацион үстерү бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән заманча мәгариф моделен төзү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын бәяләү системасын үстерү				
2.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренең гомуми саныннан югары дәрәҗәдәге гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мәгариф учреждениеләре өлеше, %	8,5	16	16
2.2.	Мәктәпләрнең гомуми саныннан төп гомуми белем бирү стандартына күчүне гамәлгә ашырган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше (гомуми саннан),%	100	100	100

2.3.	Мәгарифнең федераль дәүләт стандартлары кертелүне исәпкә алып, квалификация күтәрелгән гомуми белем бирү учреждениеләре педагоглары өлеше (гомуми саннан), %;	100	100	100
2.4.	Программа дәрәҗәсе, үсеш дәрәҗәсе компетентлы алымны исәпкә алып эшләнгән гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
2.5.	Ата-аналарга белем бирү һәм психологик белемнең төрле формаларына кертелгән, шулай ук гомуми белем мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, форумнарда катнашучы ата-аналар өлеше, %	80	85	87
2.6.	Бердәм дәүләт имтиханында катнашкан гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар санынан бердәм дәүләт имтиханын тапшырган затлар өлеше, %	100	100	100
2.7.	Уртача гомуми белем турында аттестат алмаган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саны.	0	0	0
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтиҗәлелеген үстерү				
3.1.	«Дәүләт һәм муниципаль идарә», «Менеджмент», «Персонал белән идарә итү» программалары буенча яңадан әзерлек үткән мәгариф учреждениеләре җитәкчеләре өлеше, %	100	100	100
3.2.	Белем бирү һәм финанс-хуҗалык эшчәнлеге турында бастырып чыгарылган (массакүләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрендә) гавами хисап булган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
3.3.	Интернет челтәрендә даими яңартыла торган сайтлары булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	100	100	100

3.4.	Мәгариф учреждениесе белән идарә итүдә мәгълүмат технологияләрен кулланучы җитәкчеләр өлеше, %	100	100	100
3.5.	Контракт биремнәре буенча эшләү системасына күчерелгән җитәкчеләр өлеше, %	100	100	100
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру				
4.1.	Белем бирү хезмәтләренең сыйфатын канәгатьләндерү буенча ата-аналардан сорашытырулар үткәрү (елга сораштырулар саны)	8	10	12
4.2.	Халыкның гомуми белем сыйфатыннан канәгать булуы (сораштырылучылар санынннан %)	90	95	96
4.3.	Бәйсез экспертлар җәлеп ителгән район чаралары саны, берәмлек.	35	37	37
4.4.	Рейтинглы белем бирү оешмалары системасы булу (әйе, юк)	әйе	юк	юк
4.5.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең мәктәп эче системалары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
4.6.	Профильле укыту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
4.7.	Югары сыйныфлар укучыларын профильле белем белән тәэмин итү, %	100	100	100
4.8.	9 класс укучыларын профиль алды белеме белән колачлау, %	100	100	100
4.9.	Профессиональ өстенлекләр мониторингы белән бәйле 9-10 сыйныф укучылары өлеше, %	95	100	100
4.10.	Белем бирү процессын гамәлгә ашыру шартларына заманча таләпләргә җавап бирә торган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	90	96	96
4.11.	Мәгариф оешмаларының яңа уку елына әзерлеге, %	100	100	100
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү				

5.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләре педагогик хезмәткәрләр штатларының тупланышы			
	, %	100	100	100
5.2.	Беренче һәм югары категорияле педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	80	85	86
5.3.	Укытучыларның гомуми санының педагогик эш стажы 5 елга кадәр булган гомуми белем бирү учреждениеләре укытучылары өлеше, %	5,5	5,7	5,7
5.4.	Региональ һәм федераль дәрәҗәдәге педагогик осталык конкурсларында инновацион эшчәнлек өчен бүләкләр алуга катнашучы педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	20	23	23
5.5.	Мәгариф учреждениеләренең педагог хезмәткәрләренең гомуми санынннан мәгариф учреждениеләренең квалификацияләрен күтәргән, кабат әзерлек үткән педагогик хезмәткәрләре өлеше (5 елга 1 тапкыр исәпләгәндә), %	4,5	5	5
6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кертү				
6.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренең гомуми санынннан инновацион белем бирү программаларын, укыту технологияләрен, ысулларын һәм формаларын гамәлгә кертүче мәгариф учреждениеләре өлеше, %	80	92	92
6.2.	Уку җиһазлары һәм техник чаралар белән тәэмин итү өлешендә ФГОС таләпләренә туры килә торган мәктәпләрнең предмет кабинетлары өлеше, %	80	82	82
7. Милли мәгарифне үстерү				
7.1.	Укучыларны татар теленә өйрәтү (туган тел яки дәүләт теле буларак)%,	100	100	100
7.2.	Татар балаларын туган телдә укыту белән колачлау, %	78,2	78,4	78,6
7.3.	Татар балаларын туган телдә тәрбияләү, %	80,2	80,5	80,6

7.4.	Этно- мәдәни рус компоненты булган сыйныфлар (мәктәпләр) саны, берәмлек (мәктәп/класс)	1/6	1/5	1/5
7.5.	Татар телендә шәһәр һәм республика чараларында (конкурслар, конференцияләр, фестивальләр олимпиадаларында) катнашучы балалар өлеше, %	52,0	52,7	52,9
	8. Белем бирү киңлеген үстерү			
8.1.	Гомуми белем бирү мәктәбендә бер укучының компьютерга керү сәгатьләре белән тәэмин ителеш, %	23	23	23
8.2.	Челтәр берләшмәләре эшендә катнашучы педагоглар өлеше, %	72	87	89
8.3.	Мәктәп фәнни берләшмәләре әгъзалары булган укучылар өлеше, %	6	15	17
8.4.	Укучыларның гомуми санынннан Бөтенроссия олимпиадасы, интеллектуаль конкурслар, фәнни-гамәли конференцияләр этаплары җиңүчеләре һәм призерлары өлеше, %	5	8	8
8.5.	Чит телне тирәнтен өйрәнүче укучылар өлеше, %	5,5	6	6,2
8.6.	Профильле лингвистик сменаларда катнашучы укучылар саны, кеше.	100	100	100
8.7.	Интернет -форумнарда, конференцияләр, семинарларда катнашучы чит тел укытучылары өлеше %	60	67	69
8.9.	Махсус белеме булган техник юнәлешле берләшмәләрдә эшләүче өстәмә белем бирү педагоглары өлеше, %	60	65	65
8.10.	Балаларны өстәмә белем алу белән колачлау, шул исәптән:	95,0	96,0	96,0
8.11.	техник һәм спорт-техник юнәлешле, %	27	29	29
8.12.	физкультура-спорт юнәлеше, %	15	16	18
8.13.	- туристик-туган якны өйрәнү юнәлешендә, %	8	10	12

8.14.	- экологик-биологик юнәлешле, %	10.5	10,5	10,5
8.15.	- сәнгать-иҗат юнәлеше, %	37	42	44
8.16.	Башка юнәлешләр, %	2,9	3,3	3,5
8.17.	Татар телендә өстәмә белем алган балалар өлеше, %	68	70	72
8.18.	Арча районында яшәүче халыклар телләрендә өстәмә белем алган укучылар өлеше (башка милләт балаларының гомуми саныннан)	0,4	0,4	0,5
8.19.	Татар телендә профиль сменалар белән колачланган балалар өлеше (мәктәп яны, җәйге стационар, палатка лагерьлары),	25	26	28
8.20.	Тәрбияләүнең актуаль проблемалары буенча квалификация күтәрү курслары узган, шул исәптән балалар лидерлыгы проблемасы буенча да, тәрбия эше буенча директорлар урынбасарларының өлеше,%	100	100	100
8.21.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кертүче мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
8.22.	Музей педагогикасын гамәлгә кертүче учреждениеләр өлеше, %	55	61	61
8.23.	Балалар һәм яшүсмерләрне хокукый агарту эшен иң яхшы оештыруга район конкурсында катнашучы мәктәпләр өлеше (%)	100	100	100
8.24.	Хокукый тәрбия мәсьәләләре буенча педагоглар өчен укыту семинарлары һәм тренинглары уздыруда катнашучы мәктәпләр өлеше (%)	60	70	70
8.25.	Муниципаль мәгариф учреждениеләрендә гамәлгә ашырыла торган социаль әһәмиятле район проектлары саны, берәмлек.	10	18	18

8.27.	Мәктәпләр базасында инновацион мәйданчыклар саны, УДО, ДОУ, берәмлек.	6	12	12
8.28.	Мәктәпләр базасында төрле дәрәҗәдәге экспериментал мәйданчыклар саны, УДОД, ДОУ, берәмлек.	5	7	7
8.29.	Шәһәр өйрәтү семинарларында катнашучы педагоглар саны, инновацион һәм тәҗрибә-экспериментал эшчәнлек проблемалары буенча түгәрәк өстәлләрдә катнашучы педагоглар саны, кеше.	86	87	88
8.30.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашукан гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %	15	22	24
8.31.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы педагоглар саны, кеше.	70	80	80
8.32.	Республика, бөтенроссия һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы укучылар саны, кеше.	120	150	165
	9. Сәламәтлек саклый торган технологияләр кертү һәм имин белем бирү мохите булдыру			
9.1.	Мәктәп укучыларының гомуми санынnan сәламәтлеге беренче һәм икенче төркем булган балалар өлеше, %	75	75	75
9.2.	Сәламәтлек саклау программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100
9.3.	Спорт берләшмәләрендә шөгыльләнүче укучылар өлеше, %	85	87	87
9.4.	Бөтенроссия, республика, район акцияләрендә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән ярышларда катнашучы мәктәп укучылары өлеше, %	90	92	92
9.5.	Укучыларны кайнар туклану белән тәэмин итү, %	100	100	100
9.6.	Федераль дәүләт белем бирү стандартына күчерелгән укучыларны 2 тапкыр кайнар аш белән тәэмин итү, %	100	100	100

9.7.	Хезмәт шартлары буенча аттестация үткән эш урыннары саны, берәмлек.	100	100	100
9.8.	Куркынычсызлык паспорты булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
9.9.	Янгын сигнализациясе булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм				
10.1.	Гаилә иминлеген профилактикалау буенча семинарлар һәм тренинглар уздыруда катнашучы мәктәпләр өлеше (процент ягыннан), %	100	100	100
10.2.	Хокук саклау отрядлары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100
10.3.	Мәктәп педагоглары һәм район җитәкчеләре арасында җәмәгать тәрбиячеләре саны арту	20	25	25
10.4.	Пандуслар булган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	30	35	35
10.5.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләүче, семинарлар, консультацияләр, конференцияләр белән колачланган педагоглар, кеше	70	72	72
10.6.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар саны, шул исәптән медицина күрсәткечләрен исәпкә алып, дистанцион укыту оештырылган инвалид балалар, кеше.	14	14	15
10.7.	Инвалид балаларга дистанцион белем бирү технологияләре буенча яңадан әзерлек узган педагоглар саны, кеше.	12	14	16
10.8.	Массакүләм шәһәр һәм республика чараларында катнашкан, шул исәптән инвалидлар декадасы кысаларында, сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өлеше 100%	80	80	80
10.9.	Инклюзив белем бирү моделен кертү буенча эксперименталь мәйданчыклар саны	4	5	5

10.10.	Инклюзив белем бирү технологияләрен сынап карау буенча ресурс үзәкләре-мәктәпләр саны	4	5	5

1 нче таблица. Арча муниципаль районының мәгариф системасын үстерүгә йогынты ясый торган тышкы мохит факторлары

Факторлар	Тенденцияләр	
	Уңай мөмкинлекләр	**Мөмкин булган каршылыклар**
Россия Федерациясе, Татарстан Республикасында мәгариф сәясәте	Дәүләт ярдәме: - «Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты; - икенче буын федераль дәүләт мәгариф-стандартлары (ФГОС); -учреждениеләрнең мөстәкыйльлеген киңәйтү буенча федераль законнар (ФЗ-83); - "Безнең яңа мәктәп" милли инициативасы; -«Киләчәк» - «Будущее» Татарстан Республикасында мәгарифнең үсеш стратегиясе.	гадәти консерватив педагогик һөнәри җәмәгатьчелек аңы; педагогларны һөнәри әзерләү системасының сыгылмалы булмавы һәм артта калуы
2023 елга кадәр мәгариф системасының роле турында социаль-икътисадый үсеш концепциясе	Концепция тарафыннан игълан ителде: инновацион белем бирү - социаль-икътисадый үсеш стратегиясен билгели торган төп өстенлекләрнең берсе; мәгариф хезмәткәрләренең хезмәтенә түләүнең югары дәрәҗәсенә ирешү.	- мәгарифтә инновацияләргә җитәрлек финанс ярдәме күрсәтмәү; - мәктәпне тәмамлаучылар арасында эшче һөнәрләрнең популяр булмавы

Демографик сәясәт	Гаилә, сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен пропагандалау; туучылар саны арту; кризислы хәлләрдә гаиләгә социаль-психологик ярдәм.	Педагогик кадрларны укыту; халыкның матди яктан бүленеше югары булу; гаиләгә социаль ярдәм җитәрлек булмау; халык арасында тәрбиягә алган гаиләләрне һәм ятим балаларны гаиләгә бирүне стимуллаштыруның җитәрлек дәрәҗәдә булмавы; сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикле балалар саны арту.
Мәгариф өлкәсендә массакүләм-мәгълүмат чаралар активлыгы	Журналистлар җәмәгатьчелегенең мәгариф өлкәсендә актив эшләргә потенциаль әзерлеге; педагогларга һәм ата-аналарга юнәлдерелгән махсус массакүләм мәгълүмат чараларын нәшер итү тәҗрибәсе булу; мәгълүмат тарату чарасы буларак белем бирү практикалары турында дәүләти-иҗтимагый ярдәм.	«Мәктәп-җәмгыять» арасындагы үзара мөнәсәбәтләргә һәм мәктәпкә начар йогынты ясый торган массакүләм мәгълүмат чараларының деструктив функциясе саклана; массакүләм мәгълүмат чараларында мәгариф мәсьәләләренә максатчан ярдәм күрсәтү булмау, мәгариф өлкәсендә мәгълүмати сәясәт булмау. педагогларның ММЧ файдалана торган мәгълүматка ышанычы югалу,
Инновацион потенциалны, инновацион тәҗрибәләрне үстерү, шәһәр икътисадында инновацияләрне популярлаштыру	Педагогик коллективларны, фәнне, нәтиҗәле педагогик практикаларны берләштерүче инновацион педагогик берләшмәләр формалаштырыла.	Инновацияләргә бюрократик мөнәсәбәт - хисаплар өчен; муниципаль инновацион эшчәнлеккә биремне бүлү инструментлары булмау; педагогик коллективларның инновацион йөкләмәләре арту һәм инновацион эшчәнлек алып барган булып кылану.

2 нче таблица. Арча муниципаль районы мәгариф үсешенә йогынты ясый торган эчке факторлар

Эчке мохит факторлары	Уңай мөмкинлекләр	Мөмкин булган каршылыклар
Белем бирүнең сыйфаты, сыйфат контроле	Белем бирүнең сыйфат системасы һәм аны гомуми белем бирүдә бәяләү.	Белем бирү сыйфатын бәяли торган иҗтимагый-дәүләт институтлары системасының булмавы; БДИ да югары нәтиҗәләр алу өчен мәктәп потенциалын оптималь кулланмау; төп белем бирү мәктәбендә укучыларга йомгаклау аттестацияләре үткәрү институтларының начар динамикасы һәм аның башлангыч мәктәптә булмавы; халыкара белем алу системасына акрын кушылу; мәгариф учреждениеләре һәм районнар киселешендә белем бирү сыйфаты дәрәҗәсенең зур аермасы.

Кадрлар потенциалы	Педагогик кадрларның югары квалификациясе; өзлексез квалификация күтәрү традициясе; педагогик һөнәрне үстерүгә грантлар һәм зур социаль ярдәм күрсәтү	Пенсия яшендәге педагогларның һәм җитәкчеләрнең өлеше арту; педагогларны һәм җитәкче кадрларны акрын җитештерү; һөнәри яну феномены үсеше; педагогның ата-аналар, укучылар һәм башка тышкы мөнәсәбәтләрнең субъектлары алдында якланмаган булуы.
Мәгариф системасы инфраструктурасы. Куркынычсызлык	Агымдагы һәм капиталь ремонт буенча адреслы программаларны гамәлгә ашыру; белем бирү инфраструктурасын үстерү өчен акчалар арту тенденциясе.	Мәгарифтә инвестпроектларны тормышка ашыруда бизнесның түбән активлыгы; ремон таләп ителгән белем бирү учреждениеләре өлеше күп булу; мәктәп территорияләрен формалаштыруның культурасы җитәрлек булмау; гомуми белем бирү учреждениеләре белән югары дәрәҗәдәге мәгариф учреждениеләре арасында инфраструктура бүленеше бу сыйфатлы белем алуга мөмкинлек тигез булмау ситуациясен көчәйтә; күзәтчелек органнары күрсәтмәләрен үтәү өчен бюджет тарафыннан бүлеп бирелгән акчаларның җитмәве.

Икътисадый-хокукый мохит	Заманча икътисадый шартларда эшчәнлек итү өчен эшләнгән норматив-хокукый база.	хокук белеме бирү өчен юристларының булмавы; белем бирү эшчәнлеген финанслауның дөрес булмаган нормативлары; түләүле белем бирү хезмәтләренең үсеше өчен халыкның керемнәре җитәрлек дәрәҗәдә булмау.
Ата-аналар җәмәгатьчелеге	Ата-аналарның югары потенциалы; гамәлдәге иҗтимагый ата-ана оешмаларының булуы; ата-аналарның күпчелегенең белем кыйммәтләренә бирелгәнлеге; халыкның югары белем һәм мәдәни дәрәҗәсе.	Җәмәгать идарәсендә ата-аналар активлыгы түбән булу; балаларга тәрбия һәм белем бирү өчен ата-аналарның җаваплылыгы түбән булу; ата-аналар мохитендә балаларның әхлаклылыгы һәм аларның белем алуы өчен җаваплылыкны белем бирү учреждениеләренә төшерү өстенлек итү; ата- аналарның белем бирү һәм социаль статуслары һәм югары уку йортларына керү арасында көчле бәйлелек

Балалар, яшьләрнең кыйммәтләре	белем алу кыйммәте, уңышка ирешүдә үз сәләтенә һәм тырышлыгыңа ышаныч; кешенең шәхси һөнәри сыйфатларын карьера уңышының нигезе итеп тану; сәламәт яшәү рәвешенә тенденцияләр формалаштыру; критик фикерләү рәвешен һәм коммуникатив компетенцияләрне формалаштыруга басым ясау.	Яшүсмерләр җитаятьчелеген акрын кимүе; яшьләр арасында начар гадәтләр таралу; югары белемне һөнәри үзбилгеләнештән өстенрәк санау; аралаша белү формалашмаган булу.
Өстәмә белем	Кадрлар потенциалы; белем бирү учреждениесенең һәрберсендә өстәмә белем бирүнең хокукый -оештыру мөмкинлекләре булу	Фәнни-техник юнәлешле өстәмә белем булмау; өстәмә белем бирү системасының төп фондлары тузу; әлеге өлкәдә кадрлар картаю, аларны яңадан җитештерү түбән булу.

Инновацион практикалар	районда инновацион хәрәкәт сакланды һәм яңартыла;	Инновацион хәрәкәт формалашуы; инновацион хәрәкәтнең идеясе девальвациясе; инновацияләр симуляцияләү практикасының таралуы; социаль партнерлык потенциалын һәм һөнәри-социаль практикаларны тиешенчә файдаланмау; инновацион практикаларның түбән технологияле булуы; берботен педагогик практикага җитди инвестицияләр тәҗрибәсе булмау

Программа составындагы чаралар

№	Программа чаралары исеме	Чараларны гамәлгә ашыруга акчалар		
1. Мәктәпкәчә белем бирү, башлангыч гомуми белем бирү, төп гомуми белем, урта гомуми белем, өстәмә белем бирүне үстерү программасы составында чаралар				
	1. Системаны үстерү һәм камилләштерү	**2021**	**2022**	**2023**
1.2.	Арча муниципаль районы башкарма комитетының структур бүлекчәләре арасында балалар турында шәхси һәм статистик мәгълүматлар җыю буенча	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.3.	Арча районының мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләренә мохтаҗ булган балалар учреждениеләрен теркәү һәм бүлү буенча	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.4.	Сәламәтлегебуенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен гамәлдәге балалар бакчаларында махсуслаштырылган төркемнәр ачу		50 000	50 000
1.5.	Гаилә балалар бакчаларының эшен оештыру буенча тәкъдимнәр эшләү	10000	10000	10000

1.6.	«Елның иң яхшы балалар бакчасы» инновацион мәктәпкәчә белем бирү грант	15 000	15 000	15 000
1.7.	Муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең иң яхшы WeЬ-сайтына район конкурсын үткәрү	100 000	10000	10000
1.8.	Катлаулы тормыш хәлендә калган һәм «хәвеф-хәтәр төркемнәренә» караган иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларны үз вакытында ачыклау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.9.	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны тәрбияләүнең һәм укытуның сәламәтлек саклауның нәтиҗәле технологияләре белешмәләре банкын	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.10.	Инлюзив, интегратив һәм махсус мәктәпкәчә белем бирүне тәэмин итү буенча укыту-методик ярдәмлекләр эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.11.	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе» муниципаль конкурслары	50 000	50 000	50 000
1.12.	Медицина кабинетларын лицензияләү. СанПиН таләпләре нигезендә җиһазлау	100000	100 000	100 000
1.13.	Татар телендә тәрбия һәм белем бирүче мәктәпкәчә	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.14.	Ресурс үзәкләрен - төп милли өстәмә белем бирү учреждениеләрен булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
1.15.	Мәктәп алды белемен туган телдә оештыру.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2. Икътисадны инновацион үстерү бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән заманча белем бирү моделен төзү һәм күрсәтелә торган хезмәтләр сыйфатын бәяләү системасын үстерү				
2.1.	Мәгариф системасы турында муниципаль банк төзү һәм алып бару	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.2.	Муниципаль, республика эксперименталь мәйданчыклары статусында федераль дәүләт белем	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.3.	Интернет-технологияләр базасында дистанцион белем бирү системасын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.4.	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү буенча мәгариф оешмаларын [illegible]	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

2.5.	База компетентлылыгын (мәгълүмат, коммуникатив, үзлегеннән оешуны, үзлегеннән белем алуны) булдыру өчен заманча мәгариф	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.6.	Белем бирү сыйфаты белән идарә итүнең ишкәк эчендәге системаларын камилләштерү (үсеш программалары, гавами отчетлар, иҗтимагый-дәүләт	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.7.	Гаилә һәм мәктәпнең үзара хезмәттәшлеге рәвешләрен киңәйтү, идарә итүнең дәүләт-иҗтимагый формаларын үстерү, гаилә клублары	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.8.	Укучыларның ата-аналарын уңышлы агарту мәсьәләләре буенча психологик агарту программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.9.	Мәктәпнең, гаиләнең, иҗтимагый оешмаларның социаль-педагогик партнерлыгы программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
2.10.	Белем бирү сыйфаты мәсьәләләре буенча конференцияләр, форумнар, түгәрәк өстәлләр	5000	5000	5000
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтиҗәлелеген арттыру				
3.1.	Мәгариф оешмалары тарафыннан җәмәгатьчелек алдында үз эшчәнлеге турында гавами хисаплар тапшыруны	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
3.2.	Мәгарифтә һәм челтәр эксперт бергәлегендә иҗтимагый экспертиза институтын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
3.3.	Ресурс үзәкләре кысаларында белем бирү ресурсларын булдыруга юнәлдерелгән инновацион менеджмент нигезләрен кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
3.4.	Мәктәп директорларының иҗтимагый тыңлауларын үткәрү.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
3.5.	Мәгариф оешмасы җитәкчесе эшчәнлеген методик озата бару буенча эшне оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
3.6	Муниципаль база мәйданчыклары эшен оештыру	50 000	50 000	50 000
4. Педагогларның һәм мәгариф оешмаларының эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру				

4.1.	Мәктәпләрнең, җитәкчеләрнең, укытучыларның эшчәнлек сыйфатын бәяләүнең бердәм системасын булдыру һәм сынау.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.2.	ОО инновация эшчәнлеге сыйфатын бәяләү параметрларын эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.3	БДИ, ОГЭ үткәрү	10 000	10 000	10 000
4.4	БДИ, ОГЭ, ГВЭ үткәрү	40 000	40 000	40 000
4.5.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең мәктәп системаларын төзүнең уңышлы тәҗрибәсен тарату	5000	5000	5000
4.6.	Күрсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән кулланучыларның канәгатьлелеген мониторинглау үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.7.	Югары уку йортлары һәм предприятиеләр белән берлектә укучыларга һөнәри юнәлеш бирүнең инновацион рәвешләрен	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

4.8.	Профориентация проблемалары буенча фәнни-гамәли семинарлар, конференцияләр, ата-аналар конференциясе, конкурслар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
4.9.	Тиешле предметларны өйрәнүнең профильле дәрәҗәсенә йөз тоткан белем бирү мохитен булдыру, электив курсларны да кертеп	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү				
5.1.	Арча муниципаль районы педагогларының « Оста Укытучы", "Эксперт Укытучы», «Остаз укытучы», «Безнең яңа укытучы» республика проектларында катнашуны оештыру	10 000	10 000	10 000
5.2.	Муниципаль конкурслар уздыру аша талантлы педагогларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын үстерү	50 000	50 000	50 000
5.3.	«Иң яхшы мәктәп китапханәчесе», «Иң яхшы мәктәп китапханәсе» муниципаль конкурслары үткәрү	20 000	20 000	20 000
5.4.	Җитәкче кадрлар резервы белән эшләүне оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.5.	Мәгариф оешмалары җитәкчеләре өчен контракт биремнәре системасын кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.6.	Мәгарифнең иң яхшы оешмалары базасында стажировкалар системасын оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.7.	Педагогларның һөнәри челтәр берләшмәләрен үстерү һәм аларга ярдәм итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.8.	Район укытучыларының һәм мәгариф оешмаларының инновацион тәҗрибәсен тарату буенча брошюралар чыгару	50000	50000	50000
5.9	Арча муниципаль районы педагогика хезмәткәрләренең август конференциясен үткәрү	200 000	200000	200 000
5.10	«Укытучы көне» муниципаль бәйрәмен үткәрү	200000	200000	200000
5.11	Укытучылар өчен федераль дәүләт белем бирү учреждениесен кертү буенча төбәк семинары үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
5.12	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе», «Ел педагогы», «Ел өстәмә белем бирү педагогы» муниципаль конкурсын үткәрү	50000	50000	50000
5.14	«Ел укытучысы», «Ел тәрбиячесе» республика конкурсында катнашу	50000	50000	50000

6. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кертү				
6.1.	Уку җиһазлары һәм укытуның техник чаралары белән тәэмин итү өлешендә төп мәктәпне яңа Федераль дәүләт белем бирү стандартларына (ФГОС) күчү өчен шартлар тудыру (булган җиһазларны исәпкә алып)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.2.	Белем бирү шартларына федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә гомуми белем бирү оешмаларының төп баскычында заманча уку җиһазларына предметлар кабинетларын урнаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.3.	ФГОС ОО кертелү процессын мәгълүмати-методик яктан тәэмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.4.	Яңа буын ФГОС кертү буенча белем бирү семинарлары (категорияләр буенча)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.5.	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы планы буенча белем бирү сыйфатының мониторинг тикшеренүләрендә катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.6.	Уку курсларының белем бирү программаларын төзү буенча методик тәкъдимнәр эшләү	50 000	50 000	50 000
6.7.	Методик совет аша методик эшне оештыруны һәм үткәрүне координацияләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
6.8.	«Татарстан Республикасында укытуның сыйфатын камилләштерү» проекты кысаларында методик коучинг	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7. Милли мәгарифне үстерү				
7.1.	Арча муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү программасын гамәлгә ашыру.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.2.	Укучыларны туган телдә рухи-әхлакый тәрбияләү системасын формалаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

7.3.	«Этномәдәни компоненты булган мәктәп - проблемалар һәм чишү юллары» проблемасы буенча төбәк семинарлары үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.4.	Халыкара туган тел көненә багышланган район конференциясе үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.5.	Район мәгариф порталында “Милли белем” битен булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.6.	Дистанцион семинарларда, практикумнарда катнашу, Россия этномәдәни киңлекләре шартларында милли мәгарифне үстерү проблемалары буенча конференцияләр	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.7.	Методик материаллар бастырып чыгару	5000	5000	5 000
7.8.	Милли белем бирү буенча республика конкурсларында катнашу	10 000	10 000	10 000
7.9.	Р.Фәхретдин исемендәге педагогик укулар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.10.	Татар теле укытучыларының муниципаль конкурсы - мастер-класс	20 000	20 000	20 000
7.11.	V1 республика Тукай укулары	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
7.12.	«Сөйкемле Шүрәле» республика иҗат конкурсы	5000	5000	5000
7.13.	«Әдәби җәүһәрләр» Бөтенроссия конкурсы	5000	5000	5000
7.14.	Г.Тукай иҗаты буенча интеллектуаль конкурслар	10 000	10 000	10 000
8. Белем бирү киңлеген үстерү				
8.1.	Арча муниципаль районында «Татарстан Республикасында электрон белем» мәгълүмат системасын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.2.	ОВЗ белән балаларга дистанцион белем бирү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.3.	Белем бирү оешмаларына мәгълүматлаштыруның һәм исәп-хисапның гавами рәвешләрен ачу һәм үстерү максатында мәктәп интернет-сайтлары эшенең нәтиҗәлелеге мониторингын даими уздыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

8.4.	Мәгариф өлкәсендә электрон рәвештә социаль әһәмиятле муниципаль хезмәтләр күрсәтү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.5.	«Электрон белем», «Педагогларның мәгълүмати культурасы» проблемалары буенча муниципаль семинарлар һәм фәнни-гамәли конференцияләр үткәрү	5000	5000	5000
8.6.	Белем бирү оешмалары тарафыннан мәгълүматлаштыру программасын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.7.	«Яшь программист» республика конкурсының муниципаль этабын үткәрү, республика этабында катнашу	50000	50000	50000
8.8.	Сәләтле балаларны муниципаль белем бирү киңлегендә таныту мониторингы	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.9.	Бөтенроссия олимпиадасы турында яңа нигезләмә нигезендә мәктәп укучылары (уку предметлары буенча) олимпиадаларын үткәрү	25000	25000	25000
8.10.	Укучыларның фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә һәм укучыларның фәнни-техник иҗатына юнәлтелгән фәнни җәмгыятьләре эшчәнлеген оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.11.	Ачык муниципаль, укучы олимпиадалар, смотрлар, уеннар, фестивальләр, ярышлар һәм конференцияләр, форумнар һәм слетлар оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.12.	Бөтенроссия һәм республика, муниципаль фән олимпиадалары этапларында җиңүчеләр өчен грантлар бирү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.13.	«Укуда аерым уңышлар өчен» медальләрен тапшыру тантанасы	10 000	10 000	10 000
8.14.	Укучыларны һәм укытучыларны методик озата бару: - олимпиада хәрәкәте; - конкурс хәрәкәте; - фәнни-тикшеренү эшчәнлеге.	10 000	10 000	10 000
8.15.	«Укытучының сәләтле балалар белән эшләүгә методик озата баруы һәм әзерлеге» гомуми темасы буенча укыту семинарлары	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.16.	Сәләтле балалар белән эшләү проблемасы буенча директорлар урынбасарлары, методистлар, укытучылар өчен методик киңәшләр, истәлекләр эшләү	5000	5000	5000

8.17.	«Сәләтле укучылар белән эшләү турында укытучы»	5000	5000	5000
8.18.	Сәләтле балалар белән укытучылар эшен оештыру	500000	50000	500000
8.19.	Чит телләрне тирәнтен өйрәнүче сыйныфлар (мәктәпләр) челтәрен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.20.	Чит телләр фестивален дөнья кешесен формалаштыру, укучыларның лингвистик сәләтләрен үстерү максатында уздыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.21.	Баланың рухи яктан бай, физик яктан сәламәт, социаль актив шәхесен булдыру мәнфәгатьләрендә балаларга өстәмә белем бирү системасының тотрыклы үсешен тәэмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.22.	Балаларга өстәмә белем бирүнең заманча сыйфатын, һәркем файдалана алырлык булуын һәм нәтиҗәлелеген тәэмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.23.	Өстәмә белем бирүнең эчтәлеген, оештыру рәвешләрен, ысулларын һәм технологияләрен яңарту	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.24.	Балаларга өстәмә белем бирүнең күппрофильле учреждениеләре базасында интеллектуаль ярышларга һәм олимпиадаларга әзерләнү төркемнәре эшчәнлеге	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.25.	Балаларга өстәмә белем бирүнең күппрофильле учреждениеләрендә техник иҗат бүлекләрен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.27.	Техник иҗат берләшмәләренең матди-техник базасын ныгыту. Техник иҗатны үстерү буенча база мәйданчыклары булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.28.	Техник иҗатка грант ярдәме күрсәтү системасын үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.30.	Балаларга өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда заманча цифрлы технологияләрне һәм электрон белем ресурсларын куллану	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.31.	Өстәмә белем бирү учреждениеләрендә эшләрне оештыру, Арча районында яшәүче халыклар телләрендә эшләүче	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

8.32.	Өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген тәэмин итү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.33.	Арча районы мәгариф системасында шәхес тәрбияләү һәм үстерү концепциясен эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.34.	ФГОС шартларында хәзерге шартларда мәгариф учреждениеләрендә шәхесне рухи-әхлакый үстерү һәм тәрбияләү модельләрен эшләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.35.	Төрле төрдәге гомуми белем бирү оешмаларының тәрбия эшчәнлеге сыйфаты һәм нәтиҗәлелеге критерийларын эшләү һәм гамәлгә кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.36.	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.37.	Балалар һәм яшүсмерләрне хокукый агарту эшен иң яхшы оештыруга мәгариф оешмалары проектларын район конкурсын үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.38.	Мәгариф оешмалары педагоглары һәм белгечләре өчен хокукый тәрбия мәсьәләләре буенча укыту семинарлары һәм тренинглары үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.39.	Сыйныф җитәкчеләре эшчәнлеген методик озата бару	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.40.	Мәктәп проектларының муниципаль конкурсларын уздыру аша балалар иҗтимагый оешмаларына ярдәм күрсәтү һәм пропагандалау.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
8.41.	Президент ярышлары. Президент спорт уеннары. "КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы чемпионаты. ГТО нормаларын тапшыру	15000	15000	15000
8.42.	«Ел сыйныф җитәкчесе» муниципаль конкурсы	20 000	20 000	20 000
9. Сәламәтлекне саклаучы технологияләр кертү һәм имин белем бирү				
9.1.	Укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеге культурасын мотивацияләүне булдыру буенча инновацион тәҗрибә кертү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

9.2.	Бөтенроссия, республика, шәһәр акцияләрендә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән ярышларда мәктәп укучыларының катнашуы	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.3.	Хезмәткәрләр һәм укучыларга мәҗбүри һәм еллык медицина тикшерүләрен оештыру һәм уздыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.4.	Башлангыч мәктәптә «Сәламәтлек сукмагы» программасын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.5.	Балаларны кайнар туклану белән тәэмин итү мониторингы	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.6.	Укучыларның туклануын оештыру буенча иң яхшы мәктәп ашханәсенә еллык конкурслар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.7.	Балаларны гадәттән тыш хәлләрдән яклау көннәрен үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.8.	Яшь янгын сүндерүчеләр дружиналары, яшь хәрәкәт инспекторлары һәм башкалар эшен оештыру.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.9.	«Иминлек мәктәбе», «Ватанны саклауга әзер!», « Яшь армиячеләр, алга!» муниципаль ярышлар үткәрү.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
9.10.	Балалар иминлеге буенча уртак акцияләр үткәрү максатыннан ведомствоара хезмәттәшлекне үстерү (Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, ЮХИДИ һ.б.).	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
	Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм	
10.1.	Авыр тормыш хәлендә калган гаиләләрне мөмкин кадәр иртәрәк ачыклау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.2.	Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны гаиләгә бирү эшен активлаштыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.3.	Мәгариф учреждениеләрендә гаилә иминлеген профилактикалау буенча тренинглар һәм семинарлар үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.4.	Социаль куркыныч хәлдәге балаларның бердәм банкын төзү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

10.5.	Хокук саклау хәрәкәтен үстерү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
10.6.	Мәгариф учреждениеләре педагоглары, район җитәкчеләре арасында иҗтимагый тәрбиячеләр институтын үстерү.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11. Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларга сыйфатлы белем алу өчен шартлар тудыру		
11.1.	Арчаның 5нче гимназиясе, Арчаның 2нче урта мәктәбе базасында инклюзив белем бирү моделен кертү буенча эксперименталь мәйданчыклар эшчәнлеге	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.2.	Психология-медицина-педагогика комиссиясе эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.3.	Халыкара инвалидлар көне һәм инвалидлар декадасы кысаларында инвалид балалар өчен чаралар үткәрүдә катнашу	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.4.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән затларга җәмгыятьнең уңай мөнәсәбәтен формалаштыру буенча мәгълүмати-агарту эшен оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.5.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән талантлы кешеләрне җәлеп итү чараларын оештыру «Мин дөньяны синең күзләрең белән күрермен»	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
11.6.	Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларны укыту буенча урта һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә түгәрәк өстәл.	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12. Инновацион һәм тәҗрибә-сынау эшчәнлеген оештыру		
12.1.	Инновацион, тәҗрибә-сынау мәйданчыклары һәм инновацион проектлар банкын булдыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.2.	Мәгариф оешмаларында ФГОС гамәлгә кертүне озата баручы программа-методик материаллар әзерләү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.3.	Инновацион эш юнәлешләре буенча муниципаль семинарлар, консультацияләр, түгәрәк өстәлләр үткәрү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.4.	Мәгарифнең эксперименталь һәм инновацион кырын булдыруның яңа механизмнарын кертү (тьютор, стажер, сынау мәйданчыклары)	Чара оештыру характерында, финанслаусыз
12.5.	Мәгариф учреждениеләре базасында инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь мәйданчыклар эшчәнлегенең нәтиҗәлелеген мониторинглау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз

12.6.	Укучының хосусый белем бирү маршруты моделен эшләү һәм сынап карау	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
12.7.	«Арча муниципаль районының иң яхшы мәктәбе» муниципаль конкурсын уздыру аша мәгариф оешмаларының педагогик коллективларына ярдәм күрсәтү һәм аларның эшен пропагандалау	30 000	30 000	30 000
12.8.	Шәһәр белем бирү порталында инновацион һәм тәҗрибә-экспериментал мәйданчыкларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
	13. Төбәк һәм халыкара хезмәттәшлек			
13.1.	Укучылар һәм укытучылар делегацияләре белән алмашу программаларын гамәлгә ашыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
13.2.	Мәгарифнең көн кадагындагы проблемалары буенча төбәк семинарлары һәм киңәшмәләре эшендә катнашу һәм аларны оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		
13.3	Иң яхшы педагогик практик базасында идарәче кадрларның педагогик һәм педагогик практикалары стажировкаларын оештыру	Чара оештыру характерында, финанслаусыз		

6. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре:

- мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган мәктәпкәчә мбелем бирү оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге булачак.

- мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителә;

- инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекцион) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;

-барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укытуның заманча шартларына ияру мөмкинлеге тәэмин ителәчәк;

-барлык югары сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеге алачак;

- иң уңышлы мәктәпләр арасында мәгариф сыйфатында аерма кыскартылачак;

-гомуми белем бирү оешмаларында югары уку йортында уку йомгаклары буенча югары белем бирү нәтиҗәләре булган яшь педагогларның өлеше артачак;

-баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары, программалар гамәлгә керә;

- укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;

-дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә катнашкан балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.